

Kangasharju, Aki; Kauhanen, Antti; Kalmbach, Aino; Valkonen, Tarmo

Research Report

Työllisten maahanmuuttajien määrä on kasvanut Suomessa

ETLA Report, No. 136

Provided in Cooperation with:

The Research Institute of the Finnish Economy (ETLA), Helsinki

Suggested Citation: Kangasharju, Aki; Kauhanen, Antti; Kalmbach, Aino; Valkonen, Tarmo (2023) : Työllisten maahanmuuttajien määrä on kasvanut Suomessa, ETLA Report, No. 136, The Research Institute of the Finnish Economy (ETLA), Helsinki

This Version is available at:

<https://hdl.handle.net/10419/274194>

Standard-Nutzungsbedingungen:

Die Dokumente auf EconStor dürfen zu eigenen wissenschaftlichen Zwecken und zum Privatgebrauch gespeichert und kopiert werden.

Sie dürfen die Dokumente nicht für öffentliche oder kommerzielle Zwecke vervielfältigen, öffentlich ausstellen, öffentlich zugänglich machen, vertreiben oder anderweitig nutzen.

Sofern die Verfasser die Dokumente unter Open-Content-Lizenzen (insbesondere CC-Lizenzen) zur Verfügung gestellt haben sollten, gelten abweichend von diesen Nutzungsbedingungen die in der dort genannten Lizenz gewährten Nutzungsrechte.

Terms of use:

Documents in EconStor may be saved and copied for your personal and scholarly purposes.

You are not to copy documents for public or commercial purposes, to exhibit the documents publicly, to make them publicly available on the internet, or to distribute or otherwise use the documents in public.

If the documents have been made available under an Open Content Licence (especially Creative Commons Licences), you may exercise further usage rights as specified in the indicated licence.

Työllisten maahanmuuttajien määrä on kasvanut Suomessa

Aki Kangasharju

Elinkeinoelämän tutkimuslaitos
aki.kangasharju@etla.fi

Antti Kauhanen

Elinkeinoelämän tutkimuslaitos
antti.kauhanen@etla.fi

Aino Kalmbach

Elinkeinoelämän tutkimuslaitos
aino.kalmbach@etla.fi

Tarmo Valkonen

Elinkeinoelämän tutkimuslaitos
tarmo.valkonen@etla.fi

Suosittelava lähdeviittaus:

Kangasharju, Aki, Kauhanen, Antti, Kalmbach, Aino & Valkonen, Tarmo (8.3.2023). ”Työllisten maahanmuuttajien määrä on kasvanut Suomessa”.

ETLA Raportti No 136.

<https://pub.etla.fi/ETLA-Raportit-Reports-136.pdf>

Tiivistelmä

Työkäisen väestön väheneminen tarkoittaa useilla aloilla työntekijäpulan pahenemista. Tässä raportissa tarkastelemme ulkomaalaistaustaisten työllisyyden kehitystä sekä sen vaikutusta työmarkkinoihin ja julkiseen talouteen. Osoitamme, että ulkomaalaistaustaisten työllisten määrä ja heidän työllisyysasteensa Suomessa on noussut. Käymme myös läpi maahanmuuton talousvaikutuksia. Osoitamme, että vaikutukset riippuvat niin voimakkaasti maahanmuuttajien ominaisuuksista ja maahantulon ajankohdasta, että vaikutuksista ei voi tehdä yleispätevää johtopäätöstä. Osoitamme kuitenkin, että tietyillä aloilla koko-aikatyötä tekevät tuovat Suomen julkiseen talouteen enemmän verotuloja kuin synnyttävät tulonsiirtojen tarvetta, vaikka toimisivat näiden alojen alimmilla työehtosopimusten sallimilla palkkatasoilla.

Abstract

The Number of Employed Immigrants Has Increased in Finland

The decline of working age population makes it difficult to find employees. In this report we analyze the evolution of immigrant employment in Finland and the fiscal impact of immigration as well as the effect on the labor market. We show that the number of employed immigrants as well as immigrants' employment rate in Finland has increased. We review the economic impacts of immigration. We show that the fiscal impact of immigration depends heavily on the characteristics of immigrants and the time of immigration and therefore no general conclusions can be made on the economic impact. However, we show that full-time employees pay more taxes than receive direct income transfers and therefore their direct fiscal impact is positive. This is true also for employees employed at the lowest pay grades in the collective agreements.

KTT **Aki Kangasharju** on Elinkeinoelämän tutkimuslaitoksen toimitusjohtaja.

KTT **Antti Kauhanen** on Elinkeinoelämän tutkimuslaitoksen tutkimusjohtaja.

VTM **Aino Kalmbach** on Elinkeinoelämän tutkimuslaitoksen tutkija.

KTT **Tarmo Valkonen** on Elinkeinoelämän tutkimuslaitoksen tutkimusneuvonantaja.

Ph.D. (Econ.) **Aki Kangasharju** is the Managing Director at ETLA Economic Research.

DSc (Econ.) **Antti Kauhanen** is a Research Director at ETLA Economic Research.

M.Soc.Sc **Aino Kalmbach** is a Researcher at ETLA Economic Research.

Dr.Soc.Sc (Econ.) **Tarmo Valkonen** is a Research Advisor at ETLA Economic Research.

Kiitokset: Kiitämme Pekka Vanhalaa avusta tilastoanalyysien kanssa.

Acknowledgements: We thank Pekka Vanhala for assistance with the statistical analyses.

Avainsanat: Maahanmuutto, Työllisyys, Julkinen talous

Keywords: Immigration, Employment, Public finance

JEL: J61, E24

Sisällys

1	Suomen työllisistä 7,5 prosenttia on ulkomaalaistaustaisia	4
2	Maahanmuuttajien vaikutus työmarkkinoihin	6
3	Maahanmuuttajien vaikutus julkiseen talouteen.....	7
4	Työperäisen maahanmuuton suora vaikutus julkiseen talouteen	8
	Viitteet	9
	Kirjallisuus	10
	Liitetaulukko	11

1 Suomen työllisistä 7,5 prosenttia on ulkomaalaistaustaisia

Ulkomaalaistaustaisten työllisten määrä Suomessa on lähes kaksinkertaistunut viimeisten kymmenen vuoden aikana (kuvio 1). Vastaavasti ulkomaalaistaustaisten työntekijöiden osuus kaikista Suomen työllisistä on kasvanut 3,9 prosentista vuonna 2010 7,5 prosenttiin vuonna 2020. Samaan aikaan suomalaistaustaisten työllisten määrä on laskusuunnassa, mikä johtuu työikäisen väestön väheneemisestä. Maahanmuuttajataustaisilla työntekijöillä on jo suuri merkitys Suomen työmarkkinoihin ja työllisyyteen, sillä ilman ulkomaalaistaustaisten työllisten määrän lisääntymistä työllisten kokonaismäärä olisi laskenut viimeisen 10 vuoden aikana merkittävästi.

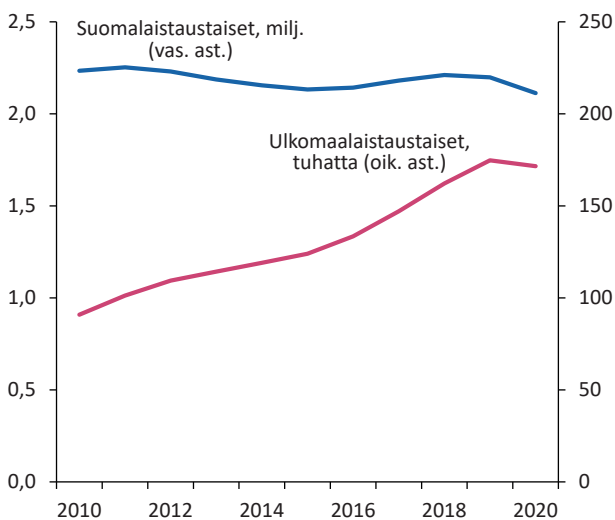
Suomessa asuvien ulkomaan kansalaisten työllisyysaste on kohonnut viimeisen vuosikymmenen aikana ja ero suomen kansalaisten työllisyysasteeseen on kaventunut (kuvio 2). Aivan viimeaikaisin kehitys on ollut vielä nousujohteisempaa, sillä ulkomailla syntyneiden työllisyysaste on ollut nousussa vuodesta 2021 lähtien, ja vuoden 2022 kolmannella neljänneksellä työllisyysasteen trendiluku oli 70,5 %. Työ- ja elinkeinoministeriön käyttämän

määritelmän mukaan se on 4 prosenttiyksikköä Suomessa syntyneiden työllisyysastetta matalampi².

Työllisyysasteeseen, kuten muuhunkin maahanmuuttoon liittyvään tutkimukseen ja tilastointiin, vaikuttaa se, miten määritellään, kuka on maahanmuuttaja: onko kyse ulkomaan kansalaisista, ulkomailla syntyneistä, syntyperältään ulkomaalaisista henkilöistä vai vieraskielisestä väestöstä? Määrittelyerojen vuoksi työllisyysaste on erilainen eri tilastoissa ja tämän raportin eri kuvaajissa. Lisäksi työlliset määritellään eri tavalla eri tilastolähteissä, sillä esimerkiksi Tilastokeskuksen työvoimatutkimuksen tuottama Suomen virallinen työllisyysaste ottaa huomioon muun muassa lyhytkestoisen työskentelyn ja kausityön, mikä taas jää rekistereihin perustuvan työssäkäyntitilaston käyttämän työllisyyden kriteerin ulkopuolelle (ks. esim. Pasila & Sutela, 2019).

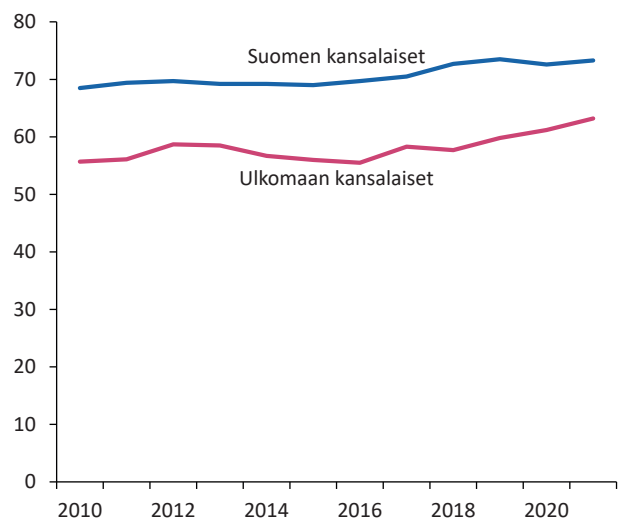
Maahanmuuttajien osuus työllisistä on vähintään kaksinkertaistunut lähes kaikissa ammattiryhmissä (kuvio 3). Maahanmuuttajien osuus työntekijöistä on erityisen suuri ryhmässä ”Muut työntekijät”, johon kuuluvat mm. siivoojat, lähetit ja avustavat työntekijät sekä sellaisissa ammateissa, jotka jäävät luokituksen ulkopuolelle. Kymmenesosa rakennus-, korjaus- ja valmistustyöntekijöistä oli maahanmuuttajia vuonna 2020.

Kuvio 1 Työllisten määrä taustamaan mukaan, henkeä

Lähde: Tilastokeskus, Työssäkäyntitilasto¹.

Kuvio 2 Työllisyysaste kansalaisuuden mukaan, %

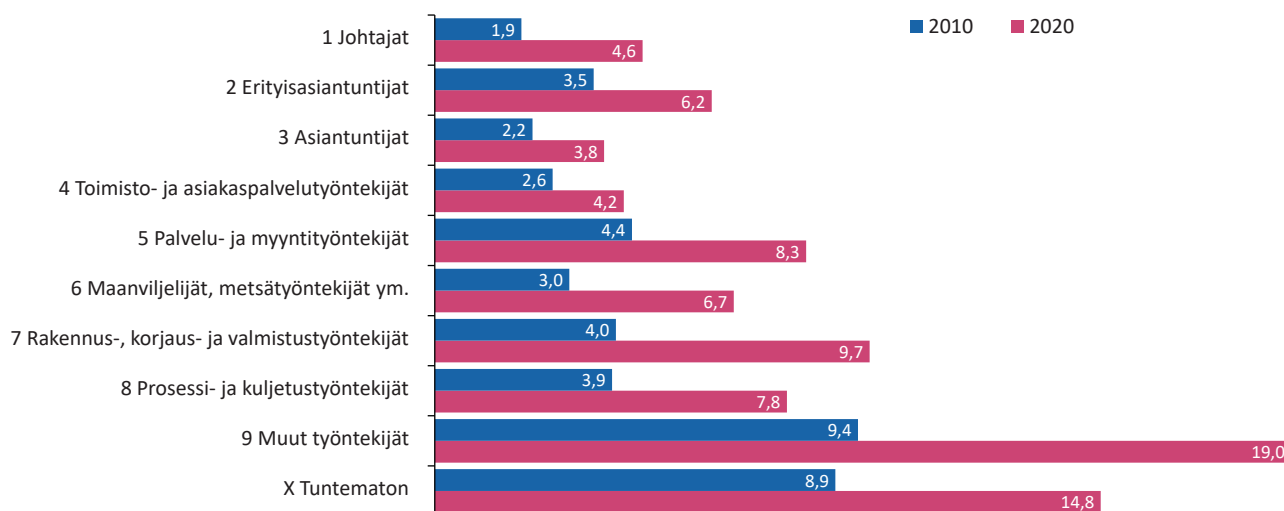
Lähde: Eurostat, Labor force survey.

Määrällisesti eniten ulkomaalaistaustaisia henkilöitä vuonna 2020 työskenteli palvelu- ja myyntityöntekijöinä (n. 38 000 henkeä) sekä erityisasiantuntijoina (n. 32 000 henkeä). Vertailemalla kuvioita 3 ja 4 voi huomata, että vaikka maahanmuuttajien lukumäärä ja osuus on kasvanut kaikilla aloilla, maahanmuuttajien osuus on kas-

vanut erityisesti niillä aloilla, joilla suomalaistaustaisten työllisten määrä on ollut laskusuunnassa.

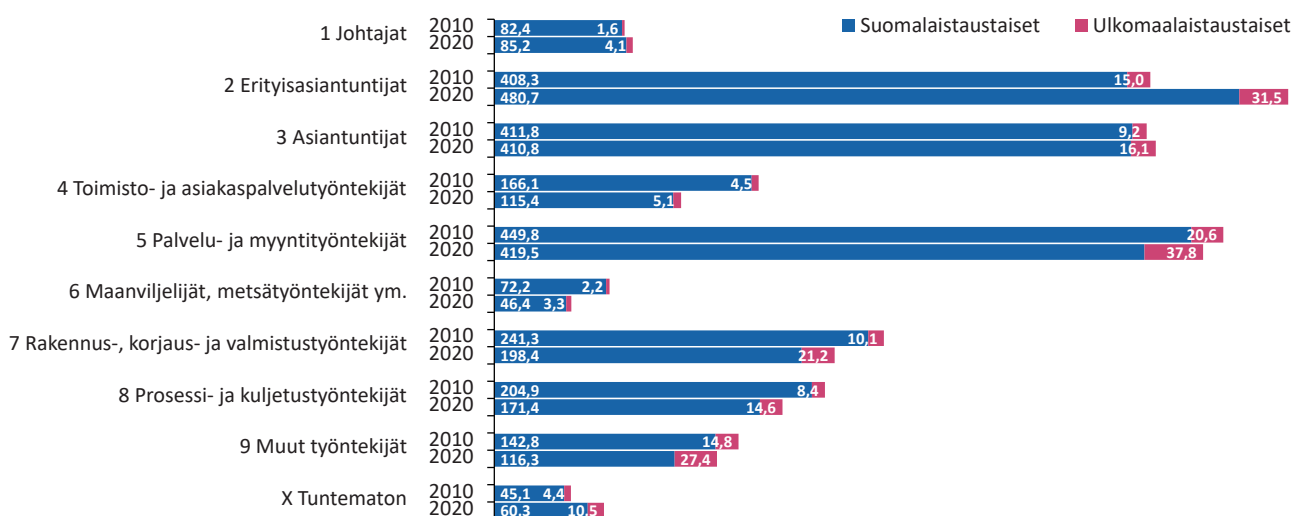
Kuviossa 5 on esitetty työllisten maahanmuuttajien jakaantuminen eri ammattiryhmiin. Tästä huomataan, että maahanmuuttajat työllistyvät sekä korkeampaa koulu-

Kuvio 3 Ammattiryhmien ulkomaalaistaustaisten osuus, %

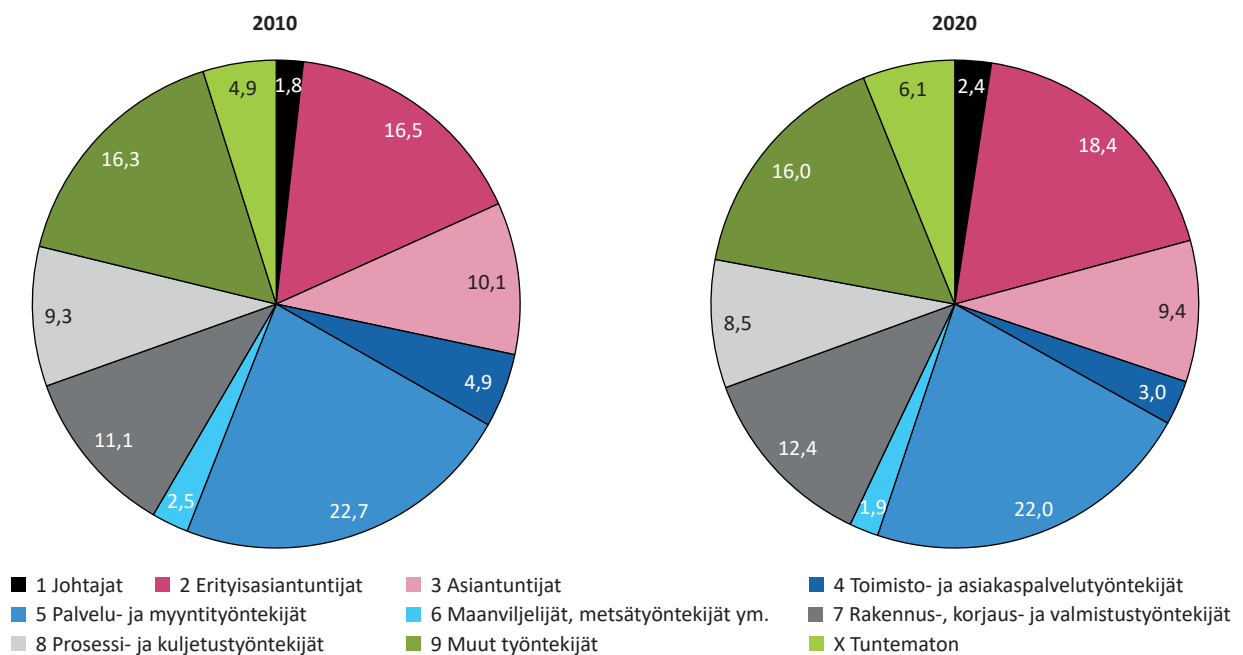
Lähde: Tilastokeskus, Työssäkäyntitilasto.

Kuvio 4 Ulkomaalaistaustaisten määrä eri ammattiryhmissä, tuhatta henkeä

Lähde: Tilastokeskus, Työssäkäyntitilasto.

Kuvio 5 Ulkomaalaistaustaisten työllisten jakaantuminen eri ammattiryhmiin, %

Lähde: Tilastokeskus, Työssäkäyntitilasto.

tusta vaativiin tehtäviin että matalamman koulutustason ammatteihin. Huomionarvoista on, että ulkomaalaistaustaisten työntekijöiden jakaantuminen eri ammattiryhmiin on pysynyt huomattavan vakaana vuodesta 2010 vuoteen 2020.

2 Maahanmuuttajien vaikutus työmarkkinoihin

Maahanmuuttajien jakaantumisella eri ammattiryhmiin voi olla vaikutuksia myös kantaväestön työllisyyteen. Tutkimuskirjallisuus on melko yksimielistä siitä, että korkeasti koulutettu maahanmuutto hyödyttää kantaväestöä ja esimerkiksi voi kasvattaa korkeasti koulutetun kantaväestön palkkoja (Beerli ym., 2021).

Matalammin koulutettujen maahanmuuttajien vaikutuksesta paikallisiin työmarkkinoihin on ristiriitaista näyttöä, mutta tyypillisesti matalasti koulutettujen maahanmuuttajien ajatellaan kilpailevan työpaikoista matalasti

koulutetun paikallisväestön kanssa, jolloin maahanmuuttajat voisivat syrjäyttää paikallista työvoimaa ja laskea paikallisen työvoiman palkkoja ja työllisyyttä. Vaikutusta on kuitenkin vaikea mitata, sillä on epäselvää, mitä matalasti koulutetun työvoiman työmarkkinoilla tapahtuisi näissä tilanteissa ilman maahanmuuttoa.

Suomessa aihetta on tarkasteltu tutkimalla virolaisten lähetettyjen rakennustyöntekijöiden tuloa Suomen työmarkkinoille EU:n itälaajentumisen myötä vuonna 2004. Kuosmanen ja Meriläinen (2022) havaitsivat, että tällä oli negatiivinen vaikutus suomalaisten rakennusalan työntekijöiden palkkoihin ja työllisyyteen. Heikosti koulutetut maahanmuuttajat voivat kuitenkin myös täydentää kantaväestön osaamista ja sitä kautta kasvattaa muiden ammattiryhmien työllisyyttä. Kuosmanen ja Meriläinen (2022) havaitsivat viitteitä tästä tutkimukseensa, jossa rakennusalan muutosten myötä sähköasentajien tulot ja työllisyys kasvoivat.

Yhden alan työllisyyttä koskevasta tutkimuksesta ei kuitenkaan voi yleistää vaikutuksia koko talouden tasolle. Tutkimuskirjallisuuden valossa maahanmuuton koko-

naisvaikutukset paikallisväestön työllisyyteen ovat pieniä, ja maahanmuuttajat todennäköisemmin syrjäyttävät kantaväestön sijaan muita maahanmuuttajia työmarkkinoilla (Edo, 2019). Esimerkiksi kuubalaisten pakolaisten saapumiseen Yhdysvaltoihin 1980-luvulla lisäsi Miamin työvoimaa seitsemällä prosentilla, mutta kokonaisvaikutus paikallisväestön työmarkkinamenestykseen oli pieni (ks. esim. Clemens & Hunt, 2019). Vastaavasti Tanskassa on havaittu, että pakolaisten tulo paikallisille työmarkkinoille lisäsi matalasti koulutetun paikallisväestön todennäköisyyttä siirtyä paremmin palkattuihin töihin, joissa Tanskan kielen osaamisesta oli etua (Foged & Peri, 2016).

Ajatus, että maahanmuuton aiheuttama lisääntynyt työn tarjonta kasvattaisi työttömyyttä, perustuukin osin virheelliseen oletukseen siitä, että työpaikkojen määrä kansantaloudessa on vakio. Tosiasiassa maahanmuutto ja työvoiman parempi saatavuus voi kasvattaa investointeja ja saada yritykset laajentamaan toimintaansa. (Alho ym., 2023)

Työvoiman parempi saatavuus voi myös laskea hintoja, kuten esimerkiksi Bratsberg ja Raauum (2012) osoittavat vertaillen Norjassa rakennussektorin eri aloja, jotka eroavat maahanmuuttajataustaisen työvoiman käytössä. Lisäksi maahanmuutto lisää talouden kokonaiskysyntää. Kaikki nämä vaikutukset luovat uusia työpaikkoja. Tällaisia vaikutuksia on kuitenkin vaikea mitata, sillä niiden suuruus riippuu maahanmuuttajien määrän ja ominaisuuksien lisäksi esimerkiksi suhdannetilanteesta. Kokonaisvaikutus paikallisväestön työllisyyteen riippuu merkittävästi työmarkkinoiden joustavuudesta sekä tarkasteluperiodista. Lyhyen aikavälin vaikutukset voivat olla erilaiset kuin pitkällä aikavälillä.

Se, kauanko maahanmuuttaja aikoo viettää uudessa kotimaassaan, vaikuttaa olennaisesti integraatioon. Kieleen ja uudelle kotimaalle spesifiin ammattitaitoon on vähemmän kannattavaa investoida, jos maahanmuuttaja palaa kotimaahansa lyhyen maassaoloajan jälkeen (ks. esim. Adda ym., 2022). Tämän vuoksi tyypillisesti heikosti työmarkkinoilla menestyvät maahanmuuttajat muuttavat todennäköisemmin pois maasta, mikä voi tosin olla myös reaktio heikkoon työmarkkinamenestykseen (ks. esim. Sarvimäki, 2011). Joka tapauksessa maahanmuuttajien integroitumista työmarkkinoille tarkasteltaessa on tärkeää huomata, että maassaoloaika vaikuttaa olennaisesti ansioihin ja työllisyyteen.

3 Maahanmuuttajien vaikutus julkiseen talouteen

Maahanmuuttajien työmarkkinamenestyksellä on merkittävä vaikutus julkiseen talouteen, sillä se määrittää maahanmuuttajien maksamien verojen ja saamien tulonsiirtojen suuruutta ja sitä kautta julkisten palvelujen rahoitus pohjaa. Maahanmuuttajat vaikuttavat julkistalouteen myös käyttämällä julkisia palveluja, kuten esimerkiksi terveydenhuollon palveluita. Maahanmuuttajien käyttämien terveyspalvelujen kustannuksiin vaikuttaa maahanmuuttajien työllistymisaste, sillä työllinen väestö käyttää todennäköisemmin työnantajien tarjoamia työterveyspalveluja, joiden kustannuksista suurimman osan maksaa työnantaja.

Maahanmuuttajat vaikuttavat myös koulutuksen kustannuksiin. Koulutetut maahanmuuttajat ovat teoriassa erityisen haluttuja siksi, että heidän koulutuksensa tuotto realisoituu osin Suomessa mutta koulutuksen kustannukset kohdistuvat lähtömaahan. Tähän liittyy kuitenkin useampia ongelmia. Tutkimusten mukaan (ks. esim. Baumgartner, 2023) maahanmuuttajien koulutus on kuitenkin osin huonosti tunnistettua, ja osa maahanmuuttajista työskentelee koulutustasoaan matalampaa koulutusta vaativissa töissä. Koulutustaustan täysimääräisen hyödyntämisen esteenä lienevät esimerkiksi kielitaitoon ja osaamisen tunnistamiseen liittyvät ongelmat. Maahanmuuttajien koulutustason vaikutusta työllisyyteen Suomessa on vaikea arvioida, sillä muissa maissa suoritettua koulutusta ei ole systemaattisesti tilastoitu.

Maahanmuuttajien työllisyys ja tulot keskimäärin kasvavat maassaoloajan myötä, sillä maassaolon alkuun liittyy mm. kielen opetteluun ja työn löytämiseen liittyviä haasteita. Vaikutuksia julkiseen talouteen pitäisi siis tarkastella maahanmuuttajien elinkaaren yli ja mahdollisesti sisällyttää arvioihin mukaan myös ylisukupolviset vaikutukset, eli miten maahanmuuttajien lapset pärjäävät esimerkiksi työmarkkinoilla.

Tällaista elinkaarivaikutusten osalta maahanmuuton ”hintalappua” on kuitenkin vaikea muodostaa. Kokonaisvaikutukset elinkaaren yli riippuvat voimakkaasti mm. maahantulo vuodesta ja maahantulon syystä, ja näitä on tulevien maahanmuuttajien osalta osin vaikea ennakoit-

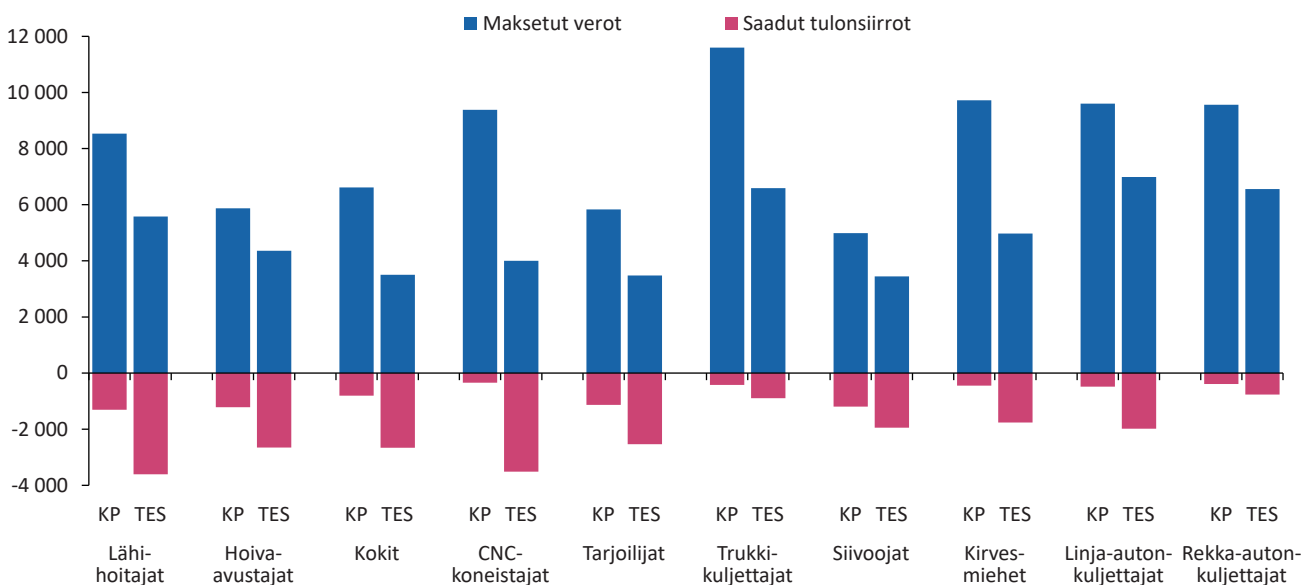
da. Esimerkiksi 90-luvun laman aikana maahan tulleet maahanmuuttajat vaikuttavat pärjänneen työmarkkinoilla myöhemmin tulleita heikemmin (ks. VATT-työryhmä, 2014). On myös todennäköistä, että Suomeen työn perässä muuttaneiden työllisyysnäkömät poikkeavat muista syistä muuttaneiden työllisyydestä. Maahantulon syy usein heijastuu myös koulutustasossa: työn perässä muuttavat ovat usein koulutetumpia kuin kansainvälisen suojelun nojalla maahan tulleet (Nieminen ym., 2015). Täten eri ryhmien elinkaarivaikutukset julkiseen talouteen poikkeavat selvästi toisistaan, ja toisaalta tulevien maahanmuuttajaryhmien maahantulon syitä on vaikea ennustaa. On esimerkiksi vielä epäselvää, miten Ukrainan sodan myötä saapuneiden maahanmuuttajien työllisyys kehittyy. Vastaavasti covid-pandemian aikaan maahan tulleiden maahanmuuttajien työllisyys saattaa kärsiä pandemia-ajan aiheuttamista työllistymis- ja verkostoitumisvaikeuksista.

4 Työperäisen maahanmuuton suora vaikutus julkiseen talouteen

Maahanmuuton kokonaisvaikutuksia julkiseen talouteen tarkastelevat tutkimukset ovat tyypillisesti päättyneet siihen, että maahanmuuton vaikutus julkiseen talouteen kokonaistasolla on pieni (ks. esim. Rowthorn, 2008). Elinkaarivaikutuksia on arvioitu mm. VATT:n analyysissä (2014), joka tuo ilmi sen, että elinkaarivaikutukset riippuvat merkittävästi siitä, miten maahanmuuttajat itse ja maahanmuuttajien lapset pärjäävät suomalaisilla työmarkkinoilla.

Yksi, hyvin yksinkertaistettu, tapa tarkastella työperäisen maahanmuuton *suoraa* vaikutusta julkiseen talouteen on tarkastella tiettyjen alojen työntekijöiden saamien tulonsiirtojen ja verojen erotusta. Näillä aloilla sekä kes-

Kuvio 6 Tiettyjen työvoimapula-alojen tulonsiirrot ja maksetut verot vuonna 2019, euroa

Lähde: Tilastokeskus, työryhmän laskelmat³.

kipalkalla työskentelevä että alinta työehtosopimuksen mukaista palkkaa saava kokopäiväinen työntekijä keskimäärin maksaa enemmän suoria veroja kuin saa tulonsiirtoja (kuvio 6). Näille aloille työllistyvä maahanmuuttaja siis hyödyttää julkista sektoria oman työpanoksensa tarjoamisen lisäksi suoraan suuremmalla nettoverokeretyksellä. Tämä on kuitenkin vain pieni osatekijä maahanmuuton suorasta julkistaloudellisesta vaikutuksesta, sillä se ei sisällä esimerkiksi tietoa mahdollisen kokopäiväisen työntekijän mukana tulleen perheen vaikutuksesta. Tätä kuvaajaa ei tulisikaan tulkita maahanmuuton vaikutuksena julkiseen talouteen, sillä se muodostuu useammasta tekijästä kuin mitä tämä kuvaaja tuo esille, sillä todellinen vaikutus julkiseen talouteen on monitahoisempi kuin suorien tulonsiirtojen ja verojen erotus. Lisäksi tarkastelussa on pitäydytty vain muutamissa ammattiteissa, joten tulokset eivät välttämättä päde kaikkiin ammatteihin. Matalasti koulutettujen maahanmuuttajien vaikutusta julkiseen talouteen Yhdysvalloissa ovat arvioineet esim. Colas ja Sachs (2023), joiden menetelmää voisi käyttää ilmiön tutkimiseen Suomessa.

Tässä laskelmassa maksetut verot sisältävät välittömät (tulo)verot sekä sosiaaliturva-, eläke- ja työttömyysvakuutusmaksut. Maksetut verot eivät sisällä kulutusveroja. Saadut tulonsiirrot sisältävät ansio- ja kansaneläkkeet, sosiaaliturvaetuudet, sosiaaliavustukset (mm. yleinen asumistuki) sekä muut tulonsiirrot. Kuviossa on otettu huomioon kaikki alan työntekijät taustamaasta riippumatta.

Alimmilla TES-palkoilla työskentelevien tunnistamiseen rekisteriaineistoista liittyy haasteita. Tässä tapauksessa TES-palkoilla työskentelevät on määritelty niin, että kunkin ammattiryhmän TES:n kuukausipalkan perusteella on muodostettu vuosiansiot kertomalla TES:ssä määritelty kuukausipalkka kertoimella 12,5. Kussakin ammatissa työskentelevien henkilöiden, joiden vuosipalkka on yli tai alle 5 % tästä vuosipalkasta, on määritelty kuuluvan kyseisen ammatin alimmalla TES-palkalla työskenteleviin. Heidän saamansa keskimääräiset tulonsiirrot ja maksetut verot on kuvattu kuviossa 6. Laskelma on hyvin yksinkertaistettu versio kunkin ammattiryhmän kontribuutiosta julkiseen talouteen, ja sen vuoksi sitä voi pitää vain suuntaa antavana. Tarkastellut ammatit ja laskelmassa käytetyt alimmat TES-palkat perustuvat EK:n toimittamaan tietoon (ks. liitetaulukko 1). Kuviota tulkitessa tulee huomata, että osa tulonsiirroista (mm. asumistuki) saattaa riippua esimerkiksi puolison tuloista.

Viitteet

- ¹ Ks. [ulkomaalaistaustaisten määritelmä](#).
- ² Ks. [Työllisyyskatsaus, TEM, helmikuu 2023](#).
- ³ Muuttujakuvaukset: [saadut tulonsiirrot](#) ja [maksetut tulonsiirrot](#).

Kirjallisuus

Adda, J., Dustmann, C. & Görlach, J.-S. (2022). The dynamics of return migration, human capital accumulation, and wage assimilation. *The Review of Economic Studies* 89.6, 2841–2871.

Alho, J., Kangasharju, A., Lassila, J. & Valkonen, T. (2023). Maahanmuutto ja työvoiman riittävyys – taloudellisten vaikutusten arviointia. ETLA Raportti No 132. <https://pub.etla.fi/ETLA-Raportit-Reports-132.pdf>

Baumgartner, T. (2023). Maahanmuuttajien osaamista jää käyttämättä työmarkkinoilla. Tilastokeskus, Tieto & Trendit.

Berli, A., Ruffner, J., Siegenthaler, M. & Peri, G. (2021). The abolition of immigration restrictions and the performance of firms and workers: Evidence from Switzerland. *American Economic Review* 111.3, 976–1012.

Bratsberg, B. & Raaum, O. (2012). Immigration and wages: Evidence from construction. *The economic journal* 122.565, 1177–1205.

Clemens, M. A. & Hunt, J. (2019). The labor market effects of refugee waves: Reconciling conflicting results. *ILR Review* 72.4, 818–857.

Colas, M. & Sachs, D. The Indirect Fiscal Benefits of Low-Skilled Immigration. *American Economic Journal: Economic Policy* (Forthcoming).

Dustmann, C. & Görlach, J.-S. (2016). The economics of temporary migrations. *Journal of Economic Literature* 54.1, 98–136.

Edo, A. (2019). The impact of immigration on the labor market. *Journal of Economic Surveys* 33.3, 922–948.

Foged, M. & Peri, G. (2016). Immigrants' effect on native workers: New analysis on longitudinal data. *American Economic Journal: Applied Economics* 8.2, 1–34.

Kuosmanen, I. & Meriläinen, J. (2022). Labor Market Effects of Open Borders: Evidence from the Finnish Construction Sector after EU Enlargement. *Journal of Human Resources*, 0321-11546R2.

Nieminen, T., Sutela, H. & Hannula, U. (2015). Ulkomaista syntyperää olevien työ ja hyvinvointi Suomessa 2014, Tilastokeskus.

Pasila, A. & Sutela, H. (2019). Ulkomaalaistaustaisten työllisyysaste eroaa rekisteri- ja haastattelupohjaisissa tilastoissa. Tilastokeskus, Tieto & Trendit.

Rowthorn, R. (2008). The fiscal impact of immigration on the advanced economies. *Oxford Review of Economic Policy* 24.3, 560–580.

Sarvimäki, M. (2011). Assimilation to a welfare state: Labor market performance and use of social benefits by immigrants to Finland. *The Scandinavian Journal of Economics* 113.3, 665–688.

Suomen virallinen tilasto (SVT) (2023). Tulonjakotilasto (verkkojulkaisu). ISSN=1795-8121. Helsinki: Tilastokeskus. <https://www.stat.fi/tilasto/tjt> (Viitattu: 21.2.2023).

VATT-työryhmä (2014). Sarvimäki, M., Ansala, L., Eerola, E., Hämäläinen, K., Hämäläinen, U., Pesola, H. & Riihelä, M. Maahanmuuttajien integroituminen Suomeen.

Liitetaulukko 1 Palkat, joita on tarkastelussa käytetty kyseisten ammattien alimpina TES-palkkoina vuonna 2019, euroa

Lähihoitajat	2 017,41
Hoiva-avustajat	1 799,55
Kokit	1 632,00
CNC-koneistajat	1 569,00
Tarjoilijat	1 632,00
Trukkikuljettajat	2 310,72
Siivoojat	1 663,00
Kirvesmiehet	1 867,02
Linja-autonkuljettajat	2 349,00
Rekka-auton kuljettajat	2 359,44

ETLA

Elinkeinoelämän tutkimuslaitos

ETLA Economic Research

ISSN-L 2323-2447,
ISSN 2323-2447,
ISSN 2323-2455 (Pdf)

Kustantaja: Taloustieto Oy

Puh. 09-609 900
www.etla.fi
etunimi.sukunimi@etla.fi

Arkadiankatu 23 B
00100 Helsinki
